

Valsts vides dienests

ATĻAUJU PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

03.01.2025

2.4/AP/98/2025

Uz 03.12.2024.

Nr. 5-01/1349/2024

Vides pārraudzības valsts birojam

Nosūtīšanai e Adresē

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”

elle@environment.lv

**Par IVN ziņojumu SIA “Preiļu putni”
jaunputnu un dējējvistu novietņu
būvniecībai Preiļu novadā**

Valsts vides dienests (*turpmāk – Dienests*) atkārtoti ir izskatījis SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu (*turpmāk – IVN Ziņojums*) jaunputnu un dējējvistu novietņu būvniecībai Rietumu ielā 5 un 7, Jaunsaimniekos, Preiļu pagastā, Preiļu novadā un sniedz šādas atsauksmes/ierosinājumus:

1. Saskaņā ar MK 23.12.2014. noteikumu Nr. 829 „Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” 3.6. punktu: *„dzīvnieku novietne – jebkura ēka vai tās daļa vai āra apstākļos norobežota vide vai vieta, kurā pastāvīgi vai uz laiku tur lauksaimniecības dzīvniekus, tai skaitā nepieciešamās palīgelpas un palīgbūves”.*

Savukārt, saskaņā ar MK 30.04.2013. noteikumu Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (*turpmāk – Noteikumi Nr. 240*) 140. punktu: *„Plānojot jaunas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētas būves, ievēro šādus minimālos attālumus no tuvākās esošās dzīvojamās ēkas vai publiskās būves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei:*

140.1. punkts - 50 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu līdz 20 dzīvnieku vienībām;

140.2. punkts - 100 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu 21 līdz 50 dzīvnieku vienību;

140.3. punkts - 300 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu 51 līdz 500 dzīvnieku vienību;

140.4. punkts - 500 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu vairāk par 501 dzīvnieku vienībām.”

Nemot vērā iepriekš minēto, Dienests norāda, ka plānotais dējējvistu pastaigu laukums ar žogu (būve)¹ ir klasificējams kā dzīvnieku novietne. Līdz ar to, IVN Ziņojums ir

¹ Ministru kabineta 12.06.2018. noteikumu Nr.326 “Būvju klasifikācijas noteikumi” Pielikuma 283. ieraksts 2420 Citas iepriekš neklasificētas inženierbūves

jāpapildina ar izvērtējumu par plānotā dējējvistu pastaigu laukuma ar žogu atrašanās vietas atbilstību Noteikumu Nr. 240 140. punktā noteikto minimālo attālumu prasībām.

2. Saskaņā ar IVN Ziņojumā norādīto informāciju, viena no dzīvnieku novietnēm (novietne Nr. 7) atrodas sanitārajā aizsargjoslā ap SIA „Preiļu saimnieks” Preiļu pilsētas NAI (NAI ar atklātu notekūdeņu apstrādi un atklātiem dūņu laukiem). Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 55. panta 3. punktu – aizsargjoslās ap NAI *“aizliegts būvēt jaunas ēkas, izņemot ēku būvniecību virs notekūdeņu tvertnēm ar ventilāciju un gadījumus, kad ēku būvniecība ir saistīta ar atkritumu apsaimniekošanu, atkritumu apglabāšanas poligoniem, notekūdeņu attīrīšanas ietaišu...”*. Vienlaikus IVN Ziņojumā norādīts, ka mainoties izmantotajai tehnoloģijai un ietaises tehniskajam raksturojumam, ap Preiļu pilsētas NAI var tikt noteikts cits, t.sk. mazāks, sanitārās aizsargjoslas platums, tādējādi neierobežojot novietnes Nr. 7 būvniecību.

Dienests pievērš uzmanību, ka tā rīcībā nav informācijas, ka Preiļu pilsētas NAI ir paredzētas pārbūves tehnoloģiskajos risinājumos, kuru dēļ tiks samazināts ap NAI noteiktās aizsargjoslas platums. Attiecīgi Dienests atkārtoti norāda, ka uz doto brīdi plānotās novietnes Nr. 7 izvietojums ir pretrunā ar Aizsargjoslu likuma prasībām.

3. IVN Ziņojumā jāsniedz informācija, vai paredzēta arī transportlīdzekļu dezinfekcija/mazgāšana, tiem atbraucot uz teritoriju, t.sk. jāsniedz informācija par radušos ražošanas notekūdeņu daudzumu un to apsaimniekošanu.
4. IVN Ziņojuma 4.1.5. tabulā ir sniegta informācija par sadedzināšanas iekārtu jaudām un to lietderības koeficientiem. Lūdzam IVN Ziņojumā iekļaut informāciju arī par sadedzināšanas iekārtu nominālām ievadītām siltuma jaudām.
5. Vēršam uzmanību, ka objektā izmantojamo ķīmisko vielu (t.sk. Topax 66, TOPAZ AC5, KenoTMSan, Virocid, Topactive DES) drošības datu lapām jābūt izstrādātām/aktualizētām atbilstoši Eiropas komisijas regulas (ES) 2020/878 (2020. gada 18. jūnijs) ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) II pielikuma, prasībām.
6. Izvērtējot IVN Ziņojuma 3.1.1. tabulā norādīto informāciju, Dienests secina, ka novietņu lietderīgā platība (m^2) (putniem pieejamā platība) pārsniedz novietnes platību, kas iegūta sareizinot tās platību un garumu. Vienlaikus saskaņā ar IVN Ziņojuma 3.4. punktu, dējējvistu novietnes lietderīgā platība – $670 m^2$, kas atšķiras no 3.1.1. tabulā norādītās ($1300 m^2$). Lūdzam matemātiski pamatot, kā tika aprēķinātas lietderīgās platības un attiecīgi precizēt 3.1.1. tabulā vai 3.4. punktā informāciju par lietderīgām platībām (m^2), kā arī iekļaut IVN Ziņojumā informāciju, kādas platības uz vienu jaunputnu/dējējvistu jānodrošina atbilstoši labturības prasībām dzīvnieku novietnēs.
7. Ņemot vērā to, ka jaunputniem plānoti 3 ražošanas cikli gadā un novietnes sagatavošanai pirms jauna ražošanas cikla nepieciešamas vidēji 2 nedēļas, lūdzam papildināt IVN Ziņojumu ar informāciju par viena ražošanas cikla ilgumu (mēneši).
8. Saskaņā ar IVN ziņojumā sniegto informāciju, pakaišu noliktava kompleksā nav paredzēta, pakaiši tiks piegādāti iepakotā veidā nepieciešamajā apjomā. IVN Ziņojums jāpapildina ar informāciju, vai un kur tiks uzglabāti pakaiši pirms izmantošanas.
9. Saskaņā ar IVN Ziņojuma 3.4. punktā sniegto informāciju, ņemot vērā to, ka plānotais pastaigu laukums (aploks) nodrošina tikai $3,13 m^2$ uz vienu vistu, paredzēts nodrošināt putnu rotāciju. IVN Ziņojumā jāprecizē, kādā veidā plānots to nodrošināt.
10. Saskaņā ar IVN Ziņojuma 3.6. punktā sniegto informāciju, aptuvenais ūdens patēriņš novietņu mazgāšanai novērtēts atbilstoši 3.1.1. tabulā apkopotajai informācijai par lietderīgo platību un novietņu augstumu, kopējais ūdens patēriņš novietņu mazgāšanai – līdz $2800 m^3$ /gadā. Lūdzam matemātiski pamatot, kā tika iegūts šāds skaitlis.

11. IVN Ziņojums jāpapildina ar krājvertību, kuras paredzētas pirms pieslēgšanas centralizētajiem kanalizācijas tīkliem, izvietojumu objektā.
12. Saskaņā ar IVN Ziņojumu, uz kompleksu tiks piegādāta jau gatava putnu barība, kas satur augu eļļu, kas samazina putekļu rašanos no darbībām ar gatavo barību. Līdz ar to gatavās barības bunkuri novērtējumā nav ietverti kā emisijas avoti. Lūdzam matemātiski pamatot, kāds % samazinājums putekļu radīšanā ir darbībām ar barību, kuras sastāvā ir augu eļļa.
13. Saskaņā ar IVN Ziņojuma 3.3. un 3.4. punktā norādīto informāciju, lietūs notekūdeņi no kravas mašīnu piebraukšanas vietas tiks novadīti uz ražošanas notekūdeņu kanalizācijas tīklu (pirms kūtsmēslu pārkraušanas šoferis atver kanalizācijas vāku, kas pēc tam tiek aizvērts). Ražošanas notekūdeņus paredzēts novadīt uz SIA "Preiļu saimnieks" Preiļu pilsētas NAI. IVN Ziņojumā ir iekļauta informācija par maksimāli pieļaujamām piesārņojošo vielu koncentrācijām notekūdeņos, ko atļauts novadīt uz SIA "Preiļu saimnieks".

Lūdzam papildināt IVN Ziņojumu ar informāciju, kādu lietūs notekūdeņu no kravas mašīnu piebraukšanas vietas daudzumu (m^3/dnn , $\text{m}^3/\text{gadā}$) paredzēts novadīt uz SIA "Preiļu saimnieks" NAI, kā arī sniegt informāciju vai ir apzinātas NAI jaudas spējas pieņemt šādu notekūdeņu apjomu? Lūdzam sniegt izvērtējumu, kādas piesārņojošo vielu koncentrācijas paredzētas novadāmajiem notekūdeņiem?
14. Ņemot vērā to, ka pastaigu laukumi un ziemas ganības izvietoti virzienā pie tuvākām dzīvojamām mājām (t.sk. "Akmentiņi", "Dainas", "Sietiņi", "Gauri"), IVN Ziņojumā ir jāizvērtē iespējamās smaku emisijas no šīm teritorijām pret iepriekš minētām dzīvojamām mājām. Gadījumā, ja smakas ir nenožīmīgas, tas matemātiski jāpamato.
15. Saskaņā ar IVN Ziņojuma 14. pielikumā norādīto informāciju, attiecībā uz tādu lauksaimniecības dzīvnieku ganībām kā liellopi, aitas, kazas un zirgi literatūrā ir minēti sekojoši risinājumi, t.sk. ganību rotācijas, lai novērstu kūtsmēslu uzkrāšanos konkrētās vietās un teritorija spēj dabīgi atjaunoties. Lūdzam sniegt informāciju ar aprakstu un shematiski norādīt, kādā veidā ir plānota dējējvistu rotācija pastaigu laukumos.
16. Dienests norāda, ka IVN Ziņojuma 3. pielikumā pievienotais LPTP izvērtējums ir jāprecizē, t.i.:
 - Ir precīzi jānorāda visu LPTP iekļauto ieteikumu (tehnisko paņēmieni) un to apakšpunktu nosaukumi ar LPTP iekļauto aprakstu un to atbilstību (piemēram, LPTP 1. punkta 1), 2), 3), 4) (a-i), 5) (a-d) utt. apakšpunkti, 9(i-v), 12(i-v) apakšpunkti utt.).
 - 8.c) LPTP ir norādīts, ka dzīvnieku novietnes ir slēgtas telpas ar piespiedu ventilāciju. Savukārt, IVN Ziņojuma 27. lpp. ir norādīts, ka ziemas dārzs ir nosepta, pakaišiem izklāta teritorija blakus novietnei, kurā vistas var iekļūt pa izejām novietnes sānu sienā. LPTP 8h) punktā norādīts, ka visas novietnēs ir dabiska gaisa pieplūde un piespiedu ventilācija. LPTP 13c) punktā norādīts, ka uzņēmumā neatrodas putnu mītnes ar dabisko ventilāciju. Lūdzam precizēt iepriekš minētos punktus, korekti norādot informāciju, vai dzīvnieku novietnes ir daļēji slēgtas telpas un informāciju par dabiskās ventilācijas esamību/neesamību.
 - Lūdzam pamatot, kāpēc nav piemērojami 11 b) apakšpunktā norādītie paņēmieni.
 - LPTP izvērtējums jāpapildina ar izvērtējumu par 13g) LPTP un 31 c) LPTP izmantošanu objektā.
17. Dienests 24.09.2024. vēstulē Nr. 2.4/AP/9999/2024 „Par IVN ziņojumu SIA "Preiļu putni" jaunputnu un dējējvistu novietņu būvniecībai Preiļu novadā” norādīja, ka jāturpina potenciāli piesārņotās vietas izpēte saskaņā ar Dienesta 05.02.2024. vēstulē Nr.11.2/AP/1420/2024 norādīto, lai Dienests varētu pieņemt lēmumu par potenciāli piesārņotās vietas sanācijas nepieciešamību un atbilstoša informācija ir jāiekļauj IVN

Ziņojumā. Saskaņā ar IVN Ziņojumā sniegto informāciju, detalizētu areāla ap urbumu Nr. 3 izpēti plānots veikt paralēli būvniecības procesam jeb kad tiks saņemts lēmums par paredzētās darbības akceptu. Dienests atkārtoti norāda, ka jāturpina potenciāli piesārņotās vietas izpēte saskaņā ar Dienesta 05.02.2024. vēstulē Nr.11.2/AP/1420/2024 norādīto, lai Dienests varētu pieņemt lēmumu par potenciāli piesārņotās vietas sanācijas nepieciešamību un atbilstoša informācija ir jāiekļauj IVN Ziņojumā.

Direktora p.i.,
direktora vietnieks

A. Veliks

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Jevgenija Zosineca 28665977
jevgenija.zosineca@vvd.gov.lv

Sandra Gaiduka 28600598
sandra.gaiduka@vvd.gov.lv

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: Lielā Dārza iela 60/62, 4. korpuss, Daugavpils, LV-5417,
tālrunis: 65424547, e-pasts: latgale@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

Daugavpilī

09.12.2024 Nr. 2.4.7.-1./1132

Uz 03.12.2024. Nr. 5-01/1349/2024

Vides pārraudzības valsts birojs
E-adresē

Par viedokļa sniegšanu par ietekmes uz vidi novērtējumu

Veselības inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) 2024. gada 04. decembrī saņemta no Vides pārraudzības valsts biroja vēstule, (reģistrēta Inspekcijas dokumentu vadības sistēmā ar Nr. 36415, turpmāk – Vēstule). Vēstulē izteikts lūgums sniegt atsauksmi par iesniegto ziņojumu (turpmāk – Ziņojums) SIA “Preiļu putni” paredzētajai darbībai – jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksa izveide Preiļu novadā.

Inspekcija, savas kompetences ietvaros vērtējot paredzēto darbību iespējamo ietekmi uz veselību, konstatē, ka paredzētās darbības rezultātā plānota jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksa izveide, izbūvējot 5 jaunputnu novietnes (divās novietnēs plānots izvietot 83 000 jaunputnu un trīs novietnēs – 125 000 jaunputnu, kopā 541 000 jaunputnu, gada laikā plānots izaudzēt līdz 1 623 000 jaunputniem) un 2 dējējvistu novietnes (katrā novietnē plānots izvietot 15 000 dējējvistu, kopā 30 000 dējējvistu), lai nodrošinātu jaunputnu audzēšanu un brīvos apstākļos turētu vīstu olu ražošanu.

Darbības vieta robežojas ar Preiļu pilsētas robežu un atrodas uz dienvidrietumiem no pilsētas centra, otrpus Rietumu ielai. Atbilstoši Preiļu novada teritorijas plānojumam 2016.-2031. gadam darbības vieta atrodas rūpnieciskās apbūves teritorijā (R1), kur viens no galvenajiem zemes izmantošanas veidiem ir lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003).

Ziņojumā ņemts vērā 300 m attālums pamatojot ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 240)140. punkta prasībām: “Plānojot jaunas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētas būves, lai vienlaikus turētu 51 līdz 500 dzīvnieku vienības, ievēro vismaz 300 m attālumu no tuvākās esošās dzīvojamās ēkas vai publiskās būves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 834 “Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma” 1. pielikumā definētos koeficientus atbilstoši lauksaimniecības dzīvnieku sugai un vecuma grupai. Dējējvistas tiks turētas brīvas turēšanas apstākļos, bet Ziņojumā attālums no plānotā jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksa līdz tuvākajai esošajai dzīvojamai ēkai, mērīts ne no pastaigu laukuma nožogojuma, bet no dzīvnieku novietnes. MK noteikumos Nr. 240 reglamentēts attālums no tuvākās esošās dzīvojamās ēkas vai publiskās būves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei. Pastaigu laukums saskaņā ar būvniecības likuma 1. panta skaidrojuma ir būve – iežogota, labiekārtota teritorija, kas tapusi cilvēka darbības rezultātā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumiem Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 1. piel. – žogs ir 1. grupas inženierbūve.

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

Pēc Ziņojuma informācijas līdz 500 m attālumā no kompleksa teritorijas, mērot no tuvākās dzīvnieku novietnes, atrodas 3 dzīvojamās mājas jeb viensētas: Sietiņi” (340 m attālumā dienvidaustrumu virzienā); “Dainas” (350 m dienvidrietumu virzienā); “Akmentiņi” (420 m attālumā dienvidrietumu virzienā). Aptuveni 360 m attālumā austrumu virzienā no kompleksa teritorijas atrodas tuvākās savrupmāju apbūves teritorijas (DzS), mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM) un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD). Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS) un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM) atrodas arī ziemeļu virzienā aptuveni 580 m attālumā.

Par dominējošo vides trokšņa avotu paredzētās darbības tuvumā ir uzskatāma autotransporta kustība pa: valsts reģionālo autoceļu P58 *Viļāni - Preiļi - Špoģi*; valsts vietējo autoceļu V752 *Preiļi - Raunieši - Rožupe*; Preiļu apvedceļu - Rietumu iela. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem, Ministru kabineta 2014. gada 7. janvārī noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk Ministru kabineta noteikumi Nr. 16) noteiktie vides trokšņa robežlielumi, kas attiecināmi uz satiksmes radīto troksni tiek pārsniegti vienā dzīvojamās apbūves teritorijā – Daugavpils iela 68, dienas laikā sasniedzot 67 dB(A). Saistībā ar paredzēto jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksa SIA “Preiļu putni” darbību identificējamās divas nozīmīgas trokšņa avotu grupas – satiksmes radītais troksnis un rūpniecisko objektu radītais trokšņa līmenis: putnu mītņu ventilācija; barības silosu uzpilde; kūsmēsļu transportieri; traktortehnikas kustība uzņēmuma teritorijā; kravas transporta kustība uzņēmuma teritorijā. Iekšējās darbības uzņēmuma teritorijā, kas saistītas ar kravu transportēšanu un saimniecisko darbu veikšanu (piemēram, barības bunkuru uzpilde, kūsmēsļu izvešana) paredzēts veikt dienas laikā no plkst. 07:00 līdz plkst. 19:00, savukārt putnu novietņu ventilācija darbosies nepārtraukti ar mainīgu noslodzi, kas atkarīga no ārējās temperatūras un putnu vecuma.

Atbilstoši aprēķinu rezultātiem, uzsākot rūpniecisko darbību jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksā SIA “Preiļu putni” nav prognozējami Ministru kabineta Nr. 16 noteikumos noteiktie vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, kas attiecināmi uz rūpniecisko avotu troksni. Augstākais trokšņa līmenis dienas, vakara un nakts periodā, prognozējams apbūves teritorijā – Kodoli, kura izvietota iepretim plānotajam kompleksam. Attiecīgi dienas un vakara laikā sasniedzot 43 dB(A), bet nakts laikā 47 dB(A).

Pēc Ziņojuma informācijas, kura pamatota ar aprēķinu rezultātiem, uzsākot paredzēto darbību tuvumā esošās dzīvojamās apbūves teritorijās netiks pārsniegti Ministru kabineta Nr. 16 noteikumos noteiktie vides trokšņa robežlielumi, kas attiecināmi uz satiksmes radīto troksni. Dzīvojamās apbūves teritorijā Daugavpils ielā 68, kurā atbilstoši aprēķinu rezultātiem šobrīd tiek pārsniegti Ministru kabineta Nr. 16 noteikumos noteiktie vides trokšņa robežlielumi, kas attiecināmi uz satiksmes radīto troksni, uzsākot paredzēto darbību, trokšņa līmenis netiks paaugstināts.

Inspekcija rekomendē precizēt attālumu no plānotā jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksa pastaigu laukuma nožogojuma teritorijas līdz esošām dzīvojamām ēkām.

Sabiedrības veselības departamenta
Latgales kontroles nodaļas vadītāja

Ludmila Vainiņa

Vladimirs Miņins, 64624226
vladimirs.minins@vi.gov.lv

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

15.01.2025 Nr. 5-01/60/2025
uz 29.11.2024. Nr. b/n

SIA “Preiļu putni”
e-pasts: info@apf.lv

SIA “Estonian, Latvian and Lithuanian Environment”
e-pasts: elle@environment.lv

Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) izvērtēšanā ir SIA “Preiļu putni”, reģistrācijas Nr. 40203289853 (turpmāk – Ierosinātāja), paredzētās darbības – jauna jaunputnu un dējējvistu audzēšanas kompleksa (turpmāk arī - Komplekss) izveide (turpmāk – Paredzētā darbība) Preiļu novadā, Preiļu pagastā, Jaunsaimniekos, nekustamā īpašuma “*Rietumi*” (kadastra Nr. 7658 003 0171) zemes vienībās: Rietumu iela 5 (zemes vienības kadastra apzīmējums 76580030363), Rietumu iela 6 (zemes vienības kadastra apzīmējums 76580030381), Rietumu iela 7 (zemes vienības kadastra apzīmējums 76580030368) un zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76580030367 (turpmāk kopā saukta – Darbības vieta) – ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojums (turpmāk – Ziņojums), ko sagatavojusi SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, reģistrācijas Nr. 40003374818 (turpmāk – Izstrādātāja)¹. Birojs 2022. gada 24. janvārī izdeva programmu Nr. 5-03/2/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam Paredzētajai darbībai (turpmāk – Programma).

Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, secināms, ka ir atsevišķi Paredzētās darbības un tās ietekmes uz vidi aspekti, par kuriem nepieciešams skaidrojums, vai precizējumi, kā arī papildu informācija un ietekmes novērtējums, jo tas Ziņojumā nav pietiekami atspoguļots. Ievērojot minēto, Birojs, saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta otro un trešo daļu, lūdz izvērtēt un attiecīgi sniegt papildu informāciju un vērtējumu atbilstoši turpmāk norādītajam.

1. IVN procedūras ietvaros Ierosinātāja vērtējusi dažādus risinājumus vistu mītņu izvietojumam. Argumenti vērtēšanai iesniegtā novietojuma padziļinātai izpētei pievienoti Ziņojuma 3.2. nodaļā. Ziņojumā skaidroti Ierosinātājas piemērotie kritēriji pieļaujamā būvju novietojuma attāluma līdz dzīvojamām ēkām un rūpnieciskiem objektiem noteikšanai. Birojs konstatējis, ka atsevišķi no tiem ir skaidrojami un pamatojami:
 - 1.1. Sniedzams pamatojums, kāpēc aprēķinot dzīvnieku vienības jaunputniem, kuri tiek audzēti par dējējvistām, audzēšanas ciklu korekcijai piemērots Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 834 “Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma” (turpmāk –

¹ Birojā reģistrēta 29.11.2024. Nr. 5-01/3295.

Noteikumi Nr. 834) 1. pielikuma koeficients - 0,0004, pieņemot, ka lauksaimniecības dzīvnieki novietnē atrodas 365 dienas, nevis koeficientam - 0,003 vai 0,006, kas attiecināms uz vietu kūtī, ja tiek izmantota aprites ciklu pieeja vai jaunputnu audzēšana par dējējvistām. Nepieciešamības gadījumā Ziņojums caurlūkojams un veicami precizējumi visos rādītājos, kuri aprēķināti izmantojot dzīvnieku vienību aprēķina rezultātus.

- 1.2. Ņemot vērā, ka pastaigu laukumi pie dējējvistu kūtīm ir nepieciešamais nosacījums Ziņojumā norādītās olu kategorijas - *brīvos apstākļos turētu vistu olas* - ražošanai, kā arī nosacījumi šāda atbilstoši iekārtota laukuma izveidei ir paredzēti Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumos Nr. 744 “Noteikumi par dējējvistu labturības prasībām un dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtību” (arī atbilstošajās ES Regulās²), sniedzams skaidrojums, kā šie faktori ņemti vērā nosakot minimālo attālumu no tuvākās esošās dzīvojamās ēkas vai publiskās būves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei, kas ievērojams atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) prasībām.
- 1.3. Birojs konstatē, ka Ziņojumā kā padziļināti vērtētais novietnes Nr. 7 novietojums (4. alternatīva, Ziņojuma 24. lpp.) ir pretrunā Aizsargjoslu likumā 55. panta 3) punktā noteiktajām prasībām³. Ņemot vērā, ka aizsargjoslas, kas noteikta ap SIA “Preiļu saimnieks” notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, platuma maiņa (samazināšana) nav atkarīga no Ierosinātājas, Birojs norāda, ka Ziņojumā vērtējams arī novietņu un citu ražošanas būvju novietojuma risinājums, kurš nav pretrunā Aizsargjoslu likumā noteiktajām prasībām.
2. Jāskaidro un jāpamato atsevišķas neprecizitātes un pieņēmumi Ziņojumā, konstatējot neatbilstību veicams atbilstošs ietekmju un apjomu pārrēķins / labojumi visās attiecīgajās Ziņojuma nodaļās:
 - 2.1. Aprēķinot izdalītā slāpekļa daudzumu pieņemts (Ziņojuma 39. lpp.), ka jaunputnu svars ir 0,5 kg, vienlaikus 3.11.1. tabulā norādot, ka viena cikla ietvaros putnu svars pieaug no vidēji 70 g līdz 1,4 kg, dējējvistai produktīvajā periodā sasniedzot 1,8 kg svaru. Saskaņā ar Ziņojuma 12. pielikuma 2. attēlā pievienoto jaunputna svara pieauguma atkarību no audzēšanas laika konstatējams, ka cikla vidū jaunputna svars ir robežās no 0,7 – 0,8 kg. Skaidrojams, vai Ziņojumā izmantotais pieņēmums nodrošina sliktākās iespējamās situācijas vērtējumu pozīcijās, kur tam ir būtiska ietekme (piemēram, arī izdalītā fosfora daudzums, kūtsmēslu izkliedei nepieciešamā platība u.c.).
 - 2.2. Veicot kūtsmēslu rezerves noliktavas tilpuma aprēķinu, Ziņojumā izmantots kūtsmēslu blīvuma augstākā vērtība (Ziņojuma 39. lpp.), līdz ar to nav ievērots piesardzības princips - sliktākās iespējamās situācijas novērtēšana.

² Piemēram, Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/2465 (2023. gada 17. augusts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz olu tirdzniecības standartiem un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 589/2008, skatāma <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX%3A32023R2465>

³ Aizsargjoslu likuma 55. pants 3)punkts *aizliegts būvēt jaunas ēkas, izņemot ēku būvniecību virs notekūdeņu tvertnēm ar ventilāciju un gadījumus, kad ēku būvniecība ir saistīta ar atkritumu apsaimniekošanu, atkritumu apglabāšanas poligoniem, notekūdeņu attīrīšanas ietaišu, kā arī ar izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumu vai pārstrādes uzņēmumu ekspluatāciju, notekūdeņu attīrīšanas procesa blakusproduktu pārstrādi un izmantošanu, personāla un apsardzes vajadzībām, laboratorijām, autostāvvietām, komunikācijām, elektrolīnijām, elektrostacijām, sūkņu stacijām, pazemes rezervuāriem, gāzesvadiem, naftas un naftas produktu cauruļvadiem;*

- 2.3. Ziņojuma trokšņa aprēķinos pieņemts, ka izvedot jaunputnus uz vistu audzēšanas un olu ražošanas kompleksu "Alūksnes putnu ferma" (turpmāk - APF) vienā transporta vienībā tiks pārvietoti 8 600 jaunputni, bet vērtējot APF sagaidāmās ietekmes, tika pieņemts, ka jaunputni tiks saņemti transporta vienībās ar 7 800 jaunputniem katrā⁴.
3. Izvērtējot Ziņojumā sniegto Paredzētās darbības salīdzinājumu ar nozares labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (turpmāk – LPTP), Birojs secina, ka Ziņojuma 3. pielikumā iekļautā informācija un arī pārējās nodaļās pieejamais tehnoloģisko izvēļu pamatojums galvenokārt atbilst Programmas II daļas 3.4. punktā un IV daļas 3.1. un 4.2. punktos noteiktajam, tomēr atsevišķās pozīcijās (skat. arī Biroja norādes par atsevišķu ietekmju novērtējumu šajā vēstulē) iekļautā informācija ir papildināma un/ vai precizējama:
- 3.1. Ziņojuma 3. pielikumā, ņemot vērā IVN procedūras veikšanas agrīno stadiju, Paredzētās darbības novērtējuma kvantitatīvo rādītāju atbilstību LPTP noteiktajam nav iespējams salīdzināt ar faktisko sniegumu. Līdz ar to tiek pieņemts, ka atbilstību būs iespējams nodrošināt. Birojs konstatē, ka proporcionāli lielākā ietekme sagaidāma no jaunputnu audzēšanas visos šī procesa posmos, bet ne LPTP, ne Latvijas normatīvajos aktos nav pieejami tieši uz jaunputniem, kas tiek audzēti par dējējvistām, attiecināmi ietekmes aprēķinos izmantojami raksturlielumi un/vai robežlielumi sagaidāmajām ietekmēm, tāpēc Ziņojumā izmantoti vairāki pieņēmumi. Līdz ar to Biroja ieskatā plānotie un LPTP paredzētie ietekmju uzraudzības pasākumi būtu sadalāmi divos posmos – 1 – 3 gadu periodam pēc darbības uzsākšanas vismaz 70% apjomā no pieteiktās darbības apjoma un turpmākajam ikgadējam uzraudzības periodam. Sākotnējā perioda plānā paredzami pasākumi Ziņojumā izmantoto aprēķinu un pieņēmumu apstiprināšanai un Paredzētās darbības limitu projektu precizēšanai, ja nepieciešams. Cita starpā ņemams vērā, ka vērtētajām ietekmēm ir (var būt) sezonāls raksturs (piemēram, emisijas gaisā, smakas, troksnis), kā arī dzīvnieku audzēšana notiek cikliski un cikla garums neatbilst kalendārajam gadam.
- 3.2. Ziņojuma 3. pielikuma tabulas 7. "b" punktā norādīts, ka uzņēmumā tiks nodalītas notekūdeņu, tajā skaitā nosacīti tīro un netīro lietus ūdeņu, plūsmas. Birojs konstatē, ka potenciāli piesārņotos lietus ūdeņus paredzēts attīrīt no cietajām daļiņām un naftas produktu piesārņojuma. Biroja ieskatā norādītie risinājumi nav vērtējami kā labākā notekūdeņu apsaimniekošanas prakse lauksaimniecības uzņēmumā, kurā kā noteicošais var veidoties piesārņojums ar slāpekļa un fosfora savienojumiem. Biroja ieskatā Ziņojumā būtu vērtējami arī lietus notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumu uzlabojumi attiecībā uz lauksaimnieciska rakstura piesārņojuma nokļūšanas virszemes un pazemes ūdeņos nepieļaušanu (novadīšanu vidē).
4. Saistībā ar Paredzētās darbības ietekmes **uz gaisa kvalitāti un smaku** novērtējumu Birojs konstatē, ka vērtējums kopumā veikts atbilstoši nosacījumiem. Vienlaikus Birojs norāda, ka Ziņojumu būtu ieteicams papildināt ar pārskata tabulu, kurā apkopoti šobrīd Ziņojuma E.2 pielikumā norādītie katrā no emisijas avotiem (piemēram, mītnes individuālais ventilācijas izvads) aprēķinātie un modelī izmantotie parametri (piesārņotājs, plūsma g/s un mg/m³/s, arī kopējais emitētais piesārņotāja daudzums un citi emisijas avota raksturlielumi), no kuriem atkarīga emisiju izkliede un kuri var tikt izmantoti kā emisiju atbilstības uzraudzībai (monitoringam), tā izmantotā modeļa validācijai, ja tāda nepieciešamība tiktu konstatēta.

⁴ IVN ziņojuma SIA "Alūksnes putnu ferma" vistu audzēšanas un olu ražošanas kompleksa "Alūksnes putnu ferma" pārbūve un ražošanas apjomu palielināšana Alūksnes novadā, Ziemera pagastā 15. un 105. lpp., par kuru Birojs izsniedzis 2024. gada 22. februāra atzinumu Nr. 5-04/1/2024.

5. Prasības vides trokšņa novērtējumam nosaka Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) un Programmas nosacījumi. Vērtējums kopumā veikts atbilstoši noteiktajām prasībām. Birojs norāda, ka Ziņojumam jāpievieno trokšņa ietekmes prognozēšanai izmantotās datorprogrammas ievades datus (elektroniski) formātā un apjomā, kas jebkurai trešajai personai nodrošinātu pilnvērtīgu datu kopu, kura ļauj rekonstruēt trokšņa (arī gaisa novērtējuma) modeli, atkārtoti veikt aprēķinus (tajā skaitā izmantot tos kumulatīvo ietekmju vērtējumā) un pārliecināties par veikto rezultātu ticamību, ja šāda nepieciešamība tiek konstatēta. Savukārt būtiskā ievaddatu informācijas daļa, no kuras redzams aprēķinos izmantotais standarts, trokšņa rādītāju novērtējuma punkta izvietojuma augstums, vērtēto avotu radītā trokšņa parametri, kā ņemta vērā ceļa seguma kvalitāte, meteoapstākļi, troksni mazinošo risinājumu parametri un citi konkrētajam projektam būtiski parametri, sagatavojama un iesniedzama Birojā arī ar standartprogrammām skatāmos formātos. Ziņojums papildināms ar trūkstošo informāciju.
6. Saistībā ar Ziņojumā sniegto informācija par putnu mēslu apsaimniekošanu, jāsniedz skaidrojumi, papildinājumi vai jāprecizē turpmāk norādītie jautājumi:
 - 6.1. Atbilstoši Ziņojuma 3.10.1. tabulā sniegtajai informācijai konstatējams, ka vismaz 80% no radītajiem kūtsmēsliem būs jaunputnu kūtsmēsli. Ņemot vērā, ka ar mēsliem izvadītā slāpekļa un fosfora daudzums noteikts izmantojot pieņēmumu par jaunputnu vidējo svaru – 0,5 kg, Birojs ar piesardzību vērtē Ziņojumā secināto, ka kūtsmēslu izkļidei būs nepieciešami aptuveni 490 ha lauksaimniecības zemes gadā. Ziņojums jāpapildina ar informāciju par monitoringa procedūru izvadītā fosfora un slāpekļa daudzuma noteikšanai kūtsmēslos (ņemot vērā jaunputnu audzēšanas ciklu skaitu gadā) un rīcību konstatējot būtiski augstākus kontrolējamās rādītājus.
 - 6.2. Atbilstoši Ziņojumā, tajā skaitā 3. pielikumā sniegtajai informācijai, visi putnu mēsli tiks nodoti apsaimniekošanā citām personām, ar kurām tiks slēgti līgumi par kūtsmēslu uzglabāšanu, reģenerāciju, izmantošanu vai apstrādi. Šāda risinājuma sekmīgu īstenošanu var ietekmēt (un arī ietekmē) dažādi ārējie apstākļi, kas var būt gan praktiski (piemēram, pārstrādes vai uzglabāšanas iekārtas bojājums), gan citi apstākļi, piemēram, līguma nosacījumu neievērošana u.c. Lai šāds kūtsmēslu risinājums būtu atbilstošs LPTP un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr. 829 *“Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs”* (turpmāk - Noteikumi Nr. 829), Ierosinātajai ir jābūt pārbaudītai informācijai, ka kūtsmēsli pēc to nodošanas citam operatoram tiek apsaimniekoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Birojs vērš Ierosinātajās uzmanību uz apstākli, ka Paredzētās darbības realizāciju būs iespējams uzsākt tikai tadā apjomā, kādā tiks nodrošināta atbilstoša Darbības vietā radīto kūtsmēslu apsaimniekošana. Biroja ieskatā līgumiem jāsaturs informācija, kas kontrolējošajai/uzraugošajai pusei ļautu pārliecināties par izvēlēto partneru atbilstību Noteikumu Nr. 829 5.4 punkta nosacījumiem, tajā skaitā par to rīcībā esošo krātuvju ietilpību un/vai mēslu izkļidei nepieciešamo lauksaimniecības platību pietiekamību. Biroja ieskatā, atbilstoši iespējamo risku būtiskumam Ziņojumā nepieciešams izvērtēt arī papildu risinājumus situācijām, kad kāds no līgumpartneriem nepilda līgumu nosacījumus.
 - 6.3. Ņemot vērā, ka neatbilstoša kūtsmēslu pārvadāšana var izraisīt potenciālu piesārņojumu (smakas, avārijas noplūdes, u.c.), jāsniedz detalizētu apraksts par kūtsmēslu un plīsušo olu transportēšanas organizāciju uz iespējamo sadarbības partneru objektiem, t.sk. biogāzes stacijām, norādot plānotos transportēšanas maršrutus un attālumus, kā arī izvēlētos transportlīdzekļus un to ietilpību. Jāapraksta, kā tiks nodrošināta transportēšanas laikā radušos smaku un trokšņa ierobežošana. Jāsniedz vērtējumu par ietekmi uz satiksmes intensitāti, īpaši gadījumos, ja maršruti

šķērso dzīvojamās teritorijas, kā arī informāciju par plānotajiem preventīvajiem un reaģēšanas pasākumiem, ja kūtsmēslu transportēšanas procesā rastos ārkārtas situācijas.

7. Ziņojuma 4.4.1. nodaļā norādīts, ka ūdens ņemšanai ugunsdzēsības vajadzībām teritorijā paredzēts dīķis. Ziņojumam pievienojama informācija par ūdens papildināšanas (ja nepieciešams) risinājumiem dīķī.
8. Ziņojums papildināms ar apkopojumu par Ziņojumā vērtēto Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājumu, norādot izmantotos salīdzināšanas kritērijus. Biroja ieskatā īpaša vērība pievēršama vērtētajām mītņu novietojuma alternatīvām un ar to saistītajiem ierobežojumiem un/vai apgrūtinājumiem. Ziņojumā jāiekļauj izvēlētās un/vai ieteicamās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi parametru (pēc iespējas izmantojot kvantitatīvus kritērijus) salīdzinājumu. Izvēlētā alternatīva jāpamato un jāizvērtē tās atbilstība normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai, tajā skaitā izvēlēto risinājumu atbilstība LPTP katrā no alternatīvām (Programmas IV daļas 4.1. un 4.2.punkts).

Ziņojuma izvērtēšanas laikā, atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt atsauksmi par sagatavoto Ziņojumu, Birojs saņēma Veselības inspekcijas un Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes vēstules ar tajās ietvertajiem viedokļiem un atsauksmēm par Ziņojumu. Birojs neuzskata par lietderīgu atsevišķi uzskaitīt institūciju vēstulēs ietvertos komentārus, bet pievieno tās pielikumā. Birojs lūdz atsauksmes izvērtēt un nepieciešamos papildinājumus/labojumus un skaidrojumus iestrādāt Ziņojumā līdztekus labojumiem, kas veicami atbilstoši Biroja norādītajam.

Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūdzam sniegt norādīto papildu informāciju. Tāpat lūdzam norādīt, kurās vietās Ziņojumā ir veikti labojumi vai papildinājumi un aicinām pirms aktualizētā Ziņojuma iesniegšanas Ziņojumu caurlūkot, lai pārliecinātos, ka veiktās izmaiņas un korekcijas tiek atbilstīgi ņemtas vērā un iestrādātas arī citās Ziņojuma nodaļās. Pārskatu par veiktajiem labojumiem rekomendējam noformēt tabulas veidā, norādot, – kur un ar kādu informāciju Ziņojums ir papildināts, vai argumentēt, kādēļ tas nav darīts. Ziņojuma aktuālo redakciju nepieciešams sagatavot, publiskot un iesniegt izvērtēšanai Birojā, ievērojot Novērtējuma likumā un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumos Nr. 18 *“Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”* ietvertās prasības.

Pielikumā:

1. Veselības inspekcijas vēstule Nr. 2.4.7.-1./1132 (datne: 09.12.2024_2.4.7.-1._1132.edoc).
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes vēstule Nr. 2.4/AP/98/2025 (datne: 03.01.2025_2.4_AP_98_2025 Par IVN ziņojumu SIA “Preiļu putni” jaunputnu un.edoc).

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*

Dace Strode,
dace.strode@vpvb.gov.lv

Anete Liepiņa,
anete.liepina@vpvb.gov.lv